

RITA VILLÀ i TABERNER

el Casino, 100 anys d'història¹

INTRODUCCIÓ

Els pobles tenen més o menys vida en funció de l'activitat que duen a terme els seus habitants en tots els camps; però és en la repercussió social on potser es nota més, on millor queda reflectit el seu dinamisme, generalment vehiculat a través de les diverses associacions de caràcter cultural, lúdic o esportiu. Per això, des de *Fonts*, anem parlant d'aquests petits o grans nuclis dinamitzadors del poble al llarg de la seva història, i ho continuarem fent, de mica en mica, per tal de no perdre el seu llegat ni la seva aportació a tots els vilatans.

Cada entitat ha estat creada amb uns objectius diferents i només si ens ho mirem globalment podrem veure'n l'abast i la importància de totes elles en l'evolució associativa del poble. Argentona és un poble amb un gruix important d'entitats, unes amb més dinamisme que d'altres, totes amb alts i baixos al llarg dels anys, però són aquí i sovint podem observar-ho tot passejant pel carrer i llegint la quantitat d'ofertes que ens ofereixen.

Avui us parlarem del CASINO, no només per commemorar el seu centenari com entitat associativa, fita importantíssima, sinó com a testimoni de primera línia del què és i representa aquest poble des d'un vessant determinat, però que per això no ha de ser bescantat de cap manera.

El set de setembre passat va fer cent anys que un grup d'estiuejants argentonins benestants signava l'arrendament d'un terreny a la senyora Antònia Ballot per tal de construir-hi un lloc de trobada i esbarjo; més tard, l'any 1929 comprarien el terreny. Aquí comença la història del Casino d'Argentona, que enguany celebra el seu centenari, tot i que una carta trobada recentment testifica que un any abans ja s'havien començat a fer gestions per crear aquest espai.

Els fundadors, reunits sota el nom "Sociedad de propietarios del Casino de Argentona", i entre els quals s'hi trobava Josep Puig i Cadafalch, van encarregar a l'arquitecte la construcció de l'edifici, i aquest dissenyà un casal on tant s'hi podien dur a terme balls, reunions familiars, funcions teatrals o espectacles infantils. Aquestes eren les activitats que hi feien els estiuejants, que entenien el casino com un punt de trobada familiar on hi cabien des dels més grans als més petits.

L'any 1931 van augmentar el ventall d'activitats en llogar un terreny al carrer Bellavista per fer-hi pistes de tennis. Amb el temps aquest esport va donar renom a l'entitat ja que al 1943 es va començar a celebrar el Trofeu Casino d'Argentona, primer d'àmbit nacional i a partir de 1952 també amb jugadors internacionals i competició femenina; el torneig va celebrar-se per última vegada l'any

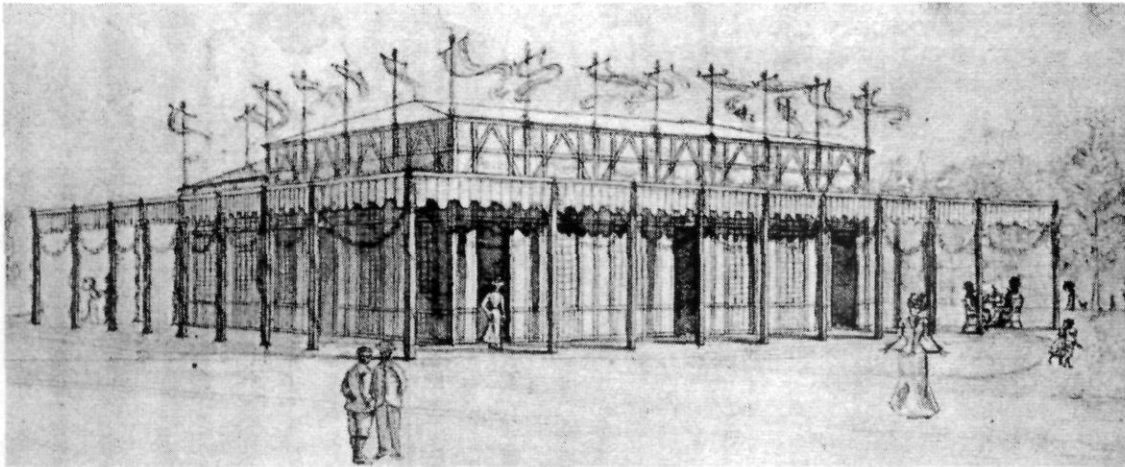
1978. El tennis va arribar a ser tan important per l'entitat que des de 1956 fins al 1969 va tenir una junta independent a la resta d'activitats.

Altres esports van anar sumant-se al llistat d'actes, tot i que cap d'ells va arribar a tenir la importància del tennis. S'havien arribat a celebrar concursos d'hípica i circuits automobilístics al costat d'altres esports que encara es juguen avui com la petanca, futbol sala, bàsquet o natació i activitats de lleure com les partides de dòmino i cartes.

Durant la Guerra Civil el Casino va ser incautat per les forces republicanes que l'utilitzaven com a punt de vigilància de l'aviació enemiga. Per tal de no ser vistos des de fora, els soldats van pintar tots els vidres de negre. Un cop acabat el conflicte, la família Padrós els va netejar tots perquè l'edifici tornés a lluir. Malauradament, però, l'obra de Puig i Cadafalch no ha durat fins a l'actualitat. L'any 1966 es va descobrir que tota l'estructura de l'edifici, feta exclusivament de fusta, estava molt malmesa a causa dels corcs. Arreglar-la costava molts diners i la sensibilitat respecte al patrimoni arquitectònic no era la mateixa que la de l'actualitat, així que, enmig d'una forta polèmica entre els socis, la junta d'aquell moment va decidir enderrocar-lo i construir el casal actual.

Malgrat la seva llarga història, el Casino és una de les entitats menys vinculades amb el poble, que sovint l'ha tractat d'elitista. És

1. Agraïm la col·laboració del Sr. Ramon Tort, actual president del Casino d'Argentona, per la seva amable informació.

Perspectiva de la vista exterior del Casino de Puig i Cadafalch.

ben clar que la seva creació responia exclusivament als desitjos dels estiuejants de tenir un lloc de trobada, tot i que sempre hi ha hagut socis provinents de famílies benestants d'Argentona. Durant molts anys les quotes de soci han estat massa elevades per a la majoria de vilatans i el Casino només obria les portes els mesos d'estiu. A les darreres dècades, però, s'han fet passos per intentar un apropament. Als anys 80 es va crear la modalitat de soci d'hivern, ja de-

sapareguda, perquè la gent del poble pogués utilitzar les pistes de tennis quan aquestes quedaven buides dels estiuejants. Des de 1991 les quotes es van reduir i es va dur a terme una promoció perquè els argentonins se'n fessin socis.

El nombre de membres locals va augmentant, però de moment el Casino segueix sent una entitat dels estiuejants que s'omple de vida els mesos de la calor, amb el pati ple de nens fent esplai, la pis-

cina amb adolescents i les sales de reunió amb els adults jugant a cartes, dòmino o xerrant tranquil·lament. Quan l'estiu se'n va, el lloc queda buit i, deixant de banda les pistes de tennis, només els més fidels van a passar-hi les estones els caps de setmana.

Els fundadors, reunits sota el nom "Sociedad de propietarios del Casino de Argentona", i entre els quals s'hi trobava Josep Puig i Cadafalch, van encarregar a l'arquitecte la construcció de l'edifici

**VENDA I REPARACIÓ DE MOTOS I BICICLETES
RESTAURACIÓ DE MOTOS ANTIGUES**

Carrer Barcelona, 52 • Tel. 93 797 08 01
08310 ARGENTONA

Anna Alsina
Gestió Immobiliària

C/ Dr. Samsó, 1 baixos - 08310 ARGENTONA
Tel./Fax 93 756 06 58 - Mòbil 616 35 93 54
E-mail: aalsina@cca.ictnet.es

API
Col. 2168

ROBAFAVES
LIBRES REVISTES DISCOS MOVIES CORONA
SOCIETAT COOPERATIVA CATALANA LIMITADA

Carrer Nou, 9. MATARÓ
Tel. 93 790 55 82
Fax 93 790 65 96
E-mail: robafaves@robafaves.com
Web http://www.robafaves.com

FORN DE PA I PASTISSERIA

LLUÍS SERRA (MORGAN)
JOSEP LLADÓ i PASCUAL

el "Casino dels senyors" vist des del poble

... ja se sap que en els pobles d'estiu, com ara Argentona, existia un distanciament entre els "senyors de la colònia" i la gent del poble. Els hi teníem una mena de tírria que tractàvem de dissimular amb afalacs, ja que la seva presència temporera ens convenia. Avui aquell antagonisme ja ha desaparegut. O quasi."¹

Era així des de sempre; des que començà tot l'enrenou de les cures d'aigua a l'Establiment Prats i es construïa l'Hotel Solé i anaven sorgint com bolets les torres d'estiu.

Cada estiu abundaven més pels carrers del poble les cares noves; gent de Barcelona o de Mataró, educades, elegants, que topaven amb les maneres camperoles, brusques i directes dels nostres convilantans, que covaven una mena de complex d'inferioritat col·lectiu que, per una banda, els feia ser afalagadors, servicials, llepaculs, mentre que per l'altra, la xafarderia –tan casolana!– feia estralls sobre la vida pública i privada d'aquells argentonins temporers.

En realitat, els integrants de la colònia es relacionaven ben poc amb els autòctons; segurament aquest distanciament humà es va veure afavorit pel distanciament urbanístic, ja que des de bon principi la zona residencial cresqué força separada del nucli argentoní.

Els contactes no passaven de ser els dels serveis i el comerç, ineludibles, i encara, d'aquests, moltes vegades en tenien cura les criades.

Els feien la seva vida a part. Organitzaven les seves festes –es feren famoses les de l'Hotel Solé, a les que hi acudia el bo i millor de l'aristocràcia barcelonina– les seves reunions, les seves excursions... Però arribà un moment que es féu imprescindible la creació d'una entitat que centrés la seva vida social, fins aleshores dispersa en les mansions particulars, i l'any 1903, en terrenys de la Sra. Antònia Ballot, s'aixecà el "Casino de Propietarios de Argentona", que no vingué pas a fomentar les bones relacions amb els argentonins de tot l'any, ans el contrari.

Però ens adonem que estem generalitzant molt. Per fer honor a la veritat hem de dir que en la societat argentonina de finals del segle XIX i principis del XX, també hi hagueren vilatans que mantingueren un tracte molt correcte amb els forasters, sense caure en el servilisme, i estiuiejants que es desvisqueren per servir al poble; descendents, a vegades, de nissagues de pagesos netament argentonines, que enriquides pel treball i l'esforç de generacions, havien canviat l'art de la pagesia pel bufet d'advocat o l'estudi d'arquitecte, i l'isolament de la llar pairal per les comoditats de la vida ciutadana; altres eren industrials i homes de negoci, amb empreses relacionades, poc o molt,

amb Argentona o els argentonins.

Uns i altres, tot i mantenir-se distants, tenien un tracte amable, gairebé paternalista, amb els vilatans. No els feia res sortir de caça amb el més humil comparet; no tenien mai un no per a l'Ajuntament ni per a la Rectoria, tant si es tractava de cedir terreny per a l'emplaçament d'un nou cementiri, com per a canviar el rellotge públic, restaurar el retaule de l'altar major, o proposar als edils reformes urbanístiques que millorarien l'aspecte de la població, ja de per si prou atraient. Les senyores obrien generosament les seves arques per subvenir les necessitats de la parròquia o per ajudar les famílies d'economia més precària i eren constants animadores, amb la seva presència personal, d'activitats parroquials com el catecisme infantil i les Filles de Maria.

A aquestes famílies no els feia res d'anar a l'envelat quan venia la Festa Major i barrejar-se amb la gent del poble i potser, mercès a la seva presència, anà canviant de mica en mica el tarannà dels argentonins, tan poc primmirat pel que fa a l'elegància. Devien ser-ho tant de descuidats, els nostres avantpassats, respecte a la indumentària i el comportament, que els estatuts fundacionals del "Fomento Argentonés", prohibeixen als socis *la entrada en el salón con alpargatas, zuecos y mantas o abrigos de esta conformidad, así como bailar con la cabeza cubierta* (art. 30) i els adver-

1. Pròleg de Josep Lladó i Pascual, del llibre *De vents i tempestats*, de Rafel Bigorra i Rius.

teixen que *serán siempre preferidas y presentadas las sillas y demás asientos a las personas invitadas, estando obligados los socios a levantarse y cederlas a las señoras* (art. 26).

Això denota un marcat interès per part dels responsables de can Baixeras per posar el poble a l'altura de les circumstàncies; i el poble, prou interessat a agradar els forasters, malgrat tots els prejudicis, devia acomodar-s'hi amb certa facilitat, així ens ho fa entendre el cronista de *Lo Castell de Burriach* quan ens diu que en els balls de la Festa Major, a l'envelat, *las noyas de la Vila lluiren bonichs vestits clars de Ciutat y guants o mitenas en sa majoria; la colonia estiuenca asistí y ballà en lo entoldat; y lo jovent vestia trajo negro o fosc sense guants*.

Aquesta classe d'estiuejants foren els que donaren to al Casino i l'excepció en el distanciament dels seus socis amb la gent del poble.

Passaren els anys i, el 1936, esclatà la Guerra Civil. Al "casino dels senyors", que durant la contesa serví d'allotjament a les forces aèries de la República, els soldats intentaren d'organitzar-hi balls. Pel que he sentit dir no tingueren gaire èxit. Les noies de la vila, amb el promès, el pare o el germà al front, no estaven per saraus, ni les temptava, malgrat la gana, l'abundància de queviures que gaudia la soldadesca. Només unes poques s'hi deixaven caure i diu que eren malvistes per les altres.

Un cop acabada la guerra, Argentona, molt lentament, anà recobrant el pols; el poble, després de tres anys viscuts amb l'ai! al cor, anava entrant en una aparent normalitat. Era temps de misèria, això sí; i d'estraper-lo, i de targes de racionament, i de cantar el "Cara al sol", i etcètera... però promesos, fills i marits havien retornat a llurs cases. Hi havia, diguem-ne, pau.

La gent, de mica en mica, co-

mençà a adonar-se que els rosers florien —haviem florit durant aquells tres anys?— i que a l'estiu tornaven les orenetes i els estiuejants. S'obrien de bell nou xalets i torres. Durant aquells anys de trasbals la majoria havien romàs tancades, altres foren ocupades per altes personalitats de la política o de l'exèrcit, i algunes es convertiren en domicili permanent dels seus propietaris, que cercaven a la vila aquella tranquil·litat que tant escassejava a Barcelona.

El Casino d'Argentona (ara sense l'afegitó de propietaris), reprenia la seva vida social. Retornaren les tertúlies amicals, les partides de bridge, les competicions de tennis, les sessions de ball de les nits dels dissabtes... Aquestes, ni quan eren de gala, ja no suscitaven la curiositat popular com antany ho havien fet les de l'Hotel Solé, o les del mateix Casino, abans de la guerra. La gent ja passava de les elegants indumentàries i de les exhibicions d'orfebreria dels de la colònia; alguns fins i tot es queixaven dels sons de l'orquestrina que no els deixava aclucar els ulls fins altes hores de la matinada. Només alguns d'entre la jovenalla vilatana hi anaven a treure el cap; des del carrer, defora del recinte encerclat per altes troanes, escoltaven la música o ballaven amb les noies de

servei que, aprofitant l'absència dels seus amos, es prenién unes hores de clandestina llibertat. Ja no cal dir que, com sempre passa, entre aquests noctàmbuls n'hi havia de tota mena: des del barrut que a més d'arrugar els llençols del llit de la minyona feia gastet del conyac i els puros del senyor, fins al noi formal que greument ferit per les sagetes de Cupido, es passava el dia somniant en portar la noia a l'altar. Més d'un dels actuals matrimonis argentonins, avui avis respectables, s'iniciaren a la llum de la lluna d'un disabte qualsevol del anys quaranta, al defora del "casino dels senyors".

Els costums havien canviat. Ara, els estiuejants de després de la guerra, en gran majoria parlava el castellà, com si no n'hi hagués prou amb les imposicions lingüístiques del règim imperant; nosaltres, la mainada del poble, ens en fotíem amb una frase onomatopèica, dient que parlar el castellà "fa fer fi, fa?".

Per fer honor a la veritat hem

de dir que en la societat argentonina

de finals del segle XIX i principis

del XX, també hi hagueren vilatans

que mantingueren un tracte

molt correcte amb els forasters,

sense caure en el servilisme,

i estiuejants que es desvisqueren

per servir al poble

ARXIU MUNICIPAL D'ARGENTONA

Festa infantil
al Casino.
Any 1930.

De tota manera, a partir dels anys cinquanta, començaren a lliurar-se les diferències; l'argentoni autòcton començà a guanyar-se la vida—uns més que altres, és clar— i a les llars començaren a entrar-hi comoditats fins aleshores només entrellucades a les torres dels senyors, la mainada començava a tenir accés a uns nivells culturals mai assolits pels seus avantpassats: els batxillerats, superior o elemental, segons la capacitat intel·lectual de l'estudiant, o el "comerç", segons la capacitat econòmica de la família. Estudis, en definitiva, que els obrien les portes a possibilitats, cara el futur, que no havien tingut mai els seus ancestres, sempre abocats a l'aspror del terròs, i que, en certa manera, els anivellava amb els "nens" de la colònia. S'acabaven els complexos.

Una altra cosa que ha contribuït, i molt, a l'apropament dels dos sectors argentonins, ha estat l'esport. Els partits de futbol entre els del poble i els del Casino eren

freqüents i, més recentment, quan l'apropament dels dos sectors socials començà a fer-se patent, jugadors de la colònia defensaren els colors del F. C. Argentona en partits transcendents. Noms del Casino, com Tort o Maragall, eren corejats amb noms del poble, com Giol o Cullet.

També el ciclisme contribuï a llimar diferències. Mercès a la mútua col·laboració entre els germans Esteve i els aficionats locals fou possible l'organització d'importants proves ciclistes i la creació del club "Amics del Ciclisme", que tant influï en la difusió d'aquest esport entre la nostra joventut.

Fou per la natació (que el jovent del Casino practicava en la piscina de l'entitat, i el del poble en els safarejos de la Pastanaga o de la Serp) que aquella entitat obria per primera vegada les seves portes i oferia la seva piscina per tal que l'escola pública de la vila pogués organitzar per als seus alumnes els primers curssets de natació.

Altres esports que es practicaven al Casino, com el tennis, no van quallar mai a Argentona, per més que els cartells enganxats pel poble anunciessin aquell simpàtic torneig de la "Copa d'avis" (sic). No creiem que cap vilatà hi fes acte de presència. La pràctica d'aquest esport a casa nostra quedava reduïda, a tot estirar, als quatre marrecs que el practicaven a la plaça Nova, fent servir per raquetes els picadors de la bugada, com —l'any que els de la colònia se'ls dona per jugar a hoquei al camp de l'Argentona— usaren canyes amb arrel inclosa, per "sticks". La butxaca no donava per a més.

En fi: els temps han canviat. Avui tots —o quasi tots— ens podem tractar de tu, i no és gens estrany veure algun soci del Casino fent-la petar, enmig d'un grup de vilatans, a la paret de les mentides; aquest indret urbà que sempre ha sigut lloc de converses polítiques, econòmiques, esportives... amb alguna mentida inclosa, per donar-hi salsa. Però tot fa convivència!

HIFI
VIDEO
T.V. COLOR
AIRE CONDICIONAT

MENAGE
DECORACIÓ
LLISTES NOCES
OBJECTE REGAL
MOBLES DE CUINA

ELECTRODOMESTICS

C/Gran, 1B - Tel. 93 797 06 57 - 08310 ARGENTONA
e-mail: expertcastany@eresmas.com

CELLER
Josep Castañé

On podeu trobar bons formatges d'ovella, de cabra, de vaca...
nacionals i estrangers. A més, al Celler Josep Castañé s'imparteixen

classes de tast de vins, caves
i curssets-degustació de formatges.

Els dissabtes a la tarda,
presentació i degustació
de vins i formatges.

Sant Genís, 1 - ARGENTONA - Tel. 93 797 11 06 - E-mail: catavins@inicia.es

Pa català
Entrepans
Coques

Carrer Gran, 10 • Tel. 93 756 11 77 • ARGENTONA

Joan Miró, 10
Tel. 93 796 17 40
MATARÓ

PEIX I MARISC

EVA

Joan XXIII, 6
Tel. 93 756 12 26
ARGENTONA

VICENÇ ESTEVE

Records del Casino d'Argentona

Argentona compte avui dia amb un grapat d'entitats que cultiven activitats molt meritòries i ofereixen l'al·licient d'ésser punt de reunió propiciant les tertúlies corresponents. Aquest costum ve de molt enrere, recordo "Can Baixeras", que ja no existeix, situada on és avui la plaça de Vendre i enderrocada durant la Guerra Civil, també "El Xargai", situada a l'altra banda del poble, i també una de les més antigues, la que amb l'estil de l'època s'anomenà "Casino". Aquestes entitats fomentaren les clàssiques agrupacions vilatanes fins i tot amb mots com els de "dalt" i els "de baix" que, segons les circumstàncies, creaven certes tensions, fins i tot polítiques.

El Casino fou resultat de l'estiueig, fenomen corresponent a la segona meitat del segle XIX. La gent de ciutat feia els possibles per tal que la seva família anés a passar l'estiu al camp o a la platja a fer salut i gaudir d'espais oberts i tranquils. Molta gent es va sentir atreta per Argentona, una bella vila entre mar i muntanya amb fama per les seves aigües i magnífic clima. Aquí, s'hi va trobar gent de les ciutats veïnes amb un objectiu comú: aprofitar el període de vacances per descansar i passar-ho bé. En aquella època, la convivència entre la gent del camp i de la ciutat no era massa planera, per diversitat d'hàbits de vida. Tampoc era massa suggestiu decidir-se per unir-se a la "colla" del cafè "de dalt" o del "de baix" que amb els anys marcaren fins i tot antagonismes importants.

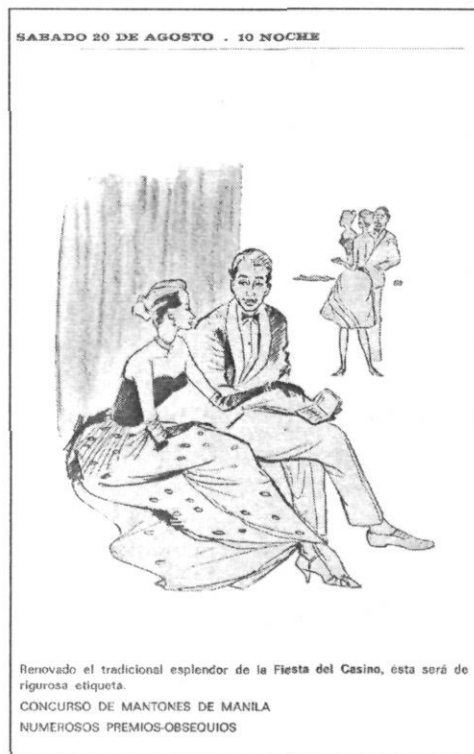
El passeig del Baró de Viver, a quin extrem va créixer l'Hotel

Solé, i la "Font Picant" popularíssim atractiu de la vila, constituïren un conjunt decisiu per la seva categoria estiueca i esdevingué el centre del que es diria "la colònia" i quins habitants necessitats d'un redós fundaren el "Casino" en l'ambient dels inicis del segle XX. Generalment aquests llocs de trobada dels estiuejants es denominaren "Casino" (tot i que no eren centres de joc) i rarament "Societat" o "Club" que és el que eren, però aquesta paraula anglesa no era emprada pels nostres avantpassats!

Era precisament l'any 1902 que un grup d'amics compraren el terreny corresponent i encarregaren el projecte al gran arquitecte i rellevant patrici Puig i Cadafalch, distingit mataroní i argentoní entusiasta, quina memòria ens honra.

La primera Junta de Govern, que aleshores en deien "Consejo de Administración", queda constituïda per l'important grup d'argentonins sobrevinguts senyors Isidor Valls, president; Antoni Mercader, secretari; Antoni Marfà, tresorer; Francesc Carreras Candi i Josep Damm, vocals, que a través d'anys s'anaren tornant amb altres personalitats.

El Casino era lloc per tota la família: grans, joves i vaillets. Llargues tertúlies al voltant de les tasses de cafè, alguna partida de dòmino, campionats de bridge, canasta o podrida i nanos jugant pel jardí, pallassos, festes de disfresses, etc. Els dissabtes balls amb "orquestrina", que es deia aleshores. Una de molt addicta era l'argentonina "Abril y sus Muchachos", dirigida pel fill Abril de la barberia "Can Xinito". A mitjans d'agost se cele-

ARXIU PARTICULAR VICENÇ ESTEVE

brava amb tota solemnitat la festa més important, la "Festa del Casino", en la qual participaven molts forasters, especialment estiuejants de les poblacions veïnes. Com era costum a l'època, els senyors vestien d'etiqueta i les senyores els seus millors vestits i flors al cap. Hi havia un excel·lent sopar servit per l'Hotel Solé o Prats & Fatjó, i música d'orquestra. Eren festes remarcables i de gran ressò.

Les pràctiques esportives eren freqüents dins i fora del recinte. El F.C. Argentona cedia amablement el seu camp, que era una gran solució. I s'hi celebraven els esperats partits "Poble-Colònia" i també combinats amb la "Penya Valdés"; curses ciclistes, i partits del popular hoquei. Però una de les grans aficions que era el tennis no es podia practicar, fins que s'adquiriren uns terrenys del Dr. Farrero al carrer

Programa de la "Fiesta del Casino" de l'any 1966.

Bellavista, i era l'any 1932. A les seves pistes de tennis s'hi formà una nombrosa afició de totes les edats, s'hi disputaren interessants campionats, i s'oferí el privilegi de veure competir les millors raquetes d'Espanya, entre altres a Manuel Santana.

No hi havia mes remei que enderrocar l'edifici. La junta, presidida pel senyor Enric Negre, en un primer moment es negava a acceptar-ho. Però no hi havia una altra solució, i l'any 1966 es va enderrocar!

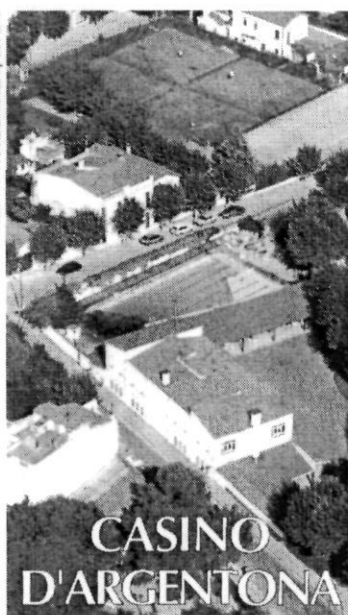
Com tot en la nostra vida, al juliol de l'any 1936, amb la tristíssima Guerra Civil, el Casino, va viure una etapa d'inacció. Després, malgrat la negra postguerra, la gent volia alliberar-se de mals records i divertir-se, i el Casino reobrí les portes sota la presidència del senyor Anton Marfà, amb molta voluntat i

pocs mitjans.

Al llarg dels anys, s'han succeït diferents juntes sota diferents presidències, però totes elles amb uns trets comuns: excel·lents persones, entusiastes del Casino, que han fet molt per l'entitat de manera desinteressada perquè el Casino continuï sent un lloc de trobada i esbarjo familiar. En podríem anomenar molts: Dr. Torrests, Gonçal Herxalde, i molts d'altres que no ressenyem per no fer la llista excessivament llarga.

L'any 1966 sota la presidència del senyor Enric Negre, home d'una gran empenta, va marcar un

ARXIU PARTICULAR VICENC ESTEVE

canvi important en la vida del Casino. Per començar, l'edifici que semblava només una mica envellit, amenaçava ruïna, per estar corcada la seva estructura de fusta i acusava els seus 60 anys. No hi havia més remei, segons l'informe dels tècnics, que enderrocar l'edifici. La junta en un primer moment es negava a acceptar aquest informe, per no perdre l'obra del gran mestre Puig i Cadafalch i preocupats pel tropell econòmic previsible. Però no hi havia una altra solució, i es va enderrocar! Sota la direcció de l'arquitecte mataroní Rafel Estrany, fill del gran pintor del mateix nom, va renéixer en l'edifici actual en el temps rècord de menys de tres mesos, gràcies a l'abnegació de socis com Joan Estradé, d'ofici constructor, que es passava moltes

hores al dia vigilant i organitzant.

S'inaugurà el 16 de juliol, revetlla del Carme, amb un sopar que va tenir un gran èxit, tant d'assistència com d'ambient. El Casino reprenia la seva passada època d'esplendor i així va ésser en el futur proper. El president va integrar en la junta a representants actius de diferents grups de socis i els contagià el seu entusiasme. L'Enric Negre no hi va plànyer temps, ni suport econòmic i gràcies a ell i a que sortosament no han mancat socis ben capaços i amb evident amor a l'entitat, que no han escatimat esforços pel seu bé, el Casino va emprendre el nou període que l'ha portat fins a l'actualitat.

El Casino en els últims anys, ha anat canviant la composició dels seus associats cap a famílies que viuen tot l'any a Argentonà i amb el pas del temps va integrant-se en la vida de la vila, el millor engrandiment moral possible, i deixant per obsolets aquells sentiments grupals que tant distanciaren els que gaudírem de la nostra estimada vila.

Bell exemple d'aquesta cordial unió és el nomenament del Casino com a Padrí del "53 Homenatge a la Vellesa" en commemoració del seu Centenari. Crec que va ésser un dia feliç de grat record per a tots i símbol de l'entrançable convivència argentonina que floreix a l'ombra de Burriac, com floreixen els carrers de la vila en dies assenyalats.

fruites

**SERVEI
A
DOMICILI
GRATUÏT**

Carrer Gran, 12 • Tel. 93 756 12 83 • ARGENTONÀ

**Entrepans
Esmorzars
Vermuts**

Bernat de Riudemeia, 4
Argentonà

Tel. 93 756 08 47

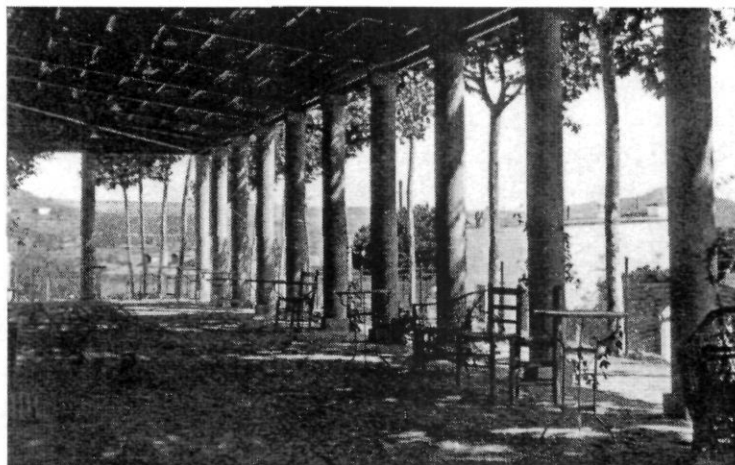
RAFEL BIGORRA i RIUS

el Casino o "l'assenyada" disbauxa de la burgesia

Com a conseqüència de la Guerra Civil, els meus, arribaren a la vila d'Argenton l'any 1944. En un dels primers diumenges d'estiu i als volts del migdia, es presentaren a casa per parlar amb el pare tres senyors amb corbata i correctament vestits. Venien a exposar al pare les excel·lències del Casino. El pare no dubtà de fer-se'n soci, a part de la utilitat que tenien les seves instal·lacions, podien entretenir els seus néts. Els futurs consocis quasi tots pertanyien al ram tèxtil, en el qual el meu pare també estava inclòs. Si al costat de cada soci s'hi posés el nom o la raó social que regentava en sortiria una panòpia de potents indústries: Hilaturas Paulino Torras, "Molfors", Torrens gros, Sanfeliu, Volart i Ca, Textil Corsetera, Marfà, Balmes, etc.

Al Casino hi havien coincidit els tèxtils del Pla de Barcelona i els de Mataró, o sia burgesos del cap i casal i burgesos de la ciutat de les Santes i descartant eufemismes, de la ciutat dels capgrossos.

Nosaltres des de Barcelona ja havíem copsat la importància de les festes que s'hi organitzaven. Potser devia formar part d'alguna notícia dels "ecos de sociedad" que publicava *La Vanguardia*, que al local del Casino i celebrant una determinada festa, havien transformat la sala principal en una reproducció de "La Avinguda de la Llum". Aquest era un espai que es construï a l'estació del tren de Sarrià i que va representar un esde-

ARXIU MUNICIPAL D'ARGENTONA

Taules a l'ombra
en l'antic edifici
del Casino.

veniment en aquells anys tan tristos de la postguerra. També la Festa del Casino juntament amb la revetlla de Santa Rosa del Casino del Masnou omplien moltes ratlles de l'esmentada secció de notícies de la que en aquells temps es deia *La Vanguardia Española*.

Una vegada adquirit l'estatus de soci, vaig freqüentar la seu social i vaig començar l'amistat amb gent del meu tarannà. Em confirmaren que la notícia que havia llegit als "Ecos de Sociedad" era una realitat ja que un soci, Juanito Valls, era qui organitzà l'esmentada festa i que no solament havia fet allò de la "Avenida de la Luz", sinó que abans de la guerra havia transformat el local en un circ de noies disfressades de pallaso i de gats salvatges. Potser al primer o segon any que exercia de soci del Casino, en Juanito Valls va fer un muntatge simulant una festa hawaiana. Totes les canyes dels torrents se sacrificaren per tal de donar ambient tropical a la festa. Potser avui els ecologistes s'enfadarien; potser

caldria demanar permís a la regidoria de Medi Ambient previ el vist i plau del senyor alcalde.

Aquests fastos es feien els dissabtes a la nit per tal que ballessin els joves (uns Fred Astaires casolans) i les noies (unes boniques Ginger Rogers) que chiktochikajaven (demano drets d'autor per la invenció del mot). L'orquestra "Els Verds" era la que cada dissabte amenitzava la disbauxa, sota la mirada inquisitiva de les "mamas", complidores dels set diumenges de Sant Josep, dels primers divendres de mes i se'ls posava pell de gallina quan a l'alça Déu la banda de trompetes del regiment aquarterat a Mataró tocava la marxa Real, ara himne Nacional.

El Casino anava cremant etapes: els dissabtes ball amenitzat pels esmentats "Els Verds" i anaven penjant a les fulles dels plàtans les notes de "La vaca lechera", "Espérame en el cielo", "La raspa", etc. A les dues de la matinada "Els Verds" paraven la parada i s'acabava la festa.

El diumenge al matí els socis si bé no en corporació anaven a la missa que se celebrava a la capella que hi ha al pati de l'Hotel Solé. La concurrència esperava cada diumenge el número quasi obligat d'un soci que quan el capellà iniciava la prèdica del sermó, l'esmentat soci s'aixecava i anava a carregar una cigarreta.

El diumenge a la tarda es dedicava a entretenir la quitxalla. En Toni i Caproni eren els pallassos habituals i cada tarda havien de fer riure amb el número de "dame el la" i l'altre contestava "tómala" i li donava la guitarra.

Mentre la quitxalla es distreia, les mares joves encara parlaven de minyones, que encara existien, i si els marits complien o no.

Als senyors tornaven a tocar-los la camisa a la pell. Ells que tant confiaven que l'Alemanya es cruspiria la Rússia, ara resultava que era al revés, que Rússia estava cruspint-se l'Alemanya, i si tornessin els que van haver d'exiliar-se? Per esbargar la boira es desviaven parlant de la

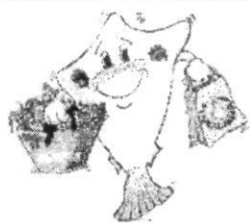
revista que havien estrenat els "Vienesos" al teatre Espanyol i que si la Trudi Bora era això i allò.

Després de sopar i aprofitant la fresca de la nit, es reunia una tertúlia que oficiaven el senyor Rector i en Joan Torras. Llavors, el Casino es posava a volar, es parlava dels impressionistes, de l'últim llibre de Giovanni Papini i d'allò diví i d'allò humà.

Les activitats lúdiques s'anaven succeint. La Festa Major de la vila quasi no repercutia en la programació del Casino. Se suspenia el ball del dissabte si coincidia amb el ball de l'envelat. La massa social s'asseia en les taules que s'instal·laven a l'Hotel Colon, a la vorera que hi ha a la plaça Nova. Tota ella estava ocupada per les tauletes que ja els del Colon contactaven amb les del Cafè Esportiu. Al centre de la plaça s'erigia l'envelat que construïen els Biada. Entaulats els "casinaires" tot prenent cafè podien contemplar els esdeveniments que succeïen dintre l'envelat. Com que moltes vegades la Festa Major no

queia en divendres o dissabte, els assenyats socis no podien anar a dormir massa tard, ja que l'endemà calia tornar a la fàbrica o al taller o a la botiga i al matí següent quasi tots els "casinaires" a 2/4 de vuit agafaven l'autobús de l'Empresa Casas (n'hi havia pocs de cotxes particulars) i mig adormits anaven cap a la gran encisera com va dir Joan Maragall. Mereix una separata per narrar l'odissea que comportava el viatge incrementant quan les circumstàncies obligaven a instal·lar un gasogen. En l'esmentada relació s'hauria de ressaltar dues figures dignes de lloança i record: en Ramiro, el xofer, i en Musterós, que exercia una missió que avui ha desaparegut: feia de cobrador. Aquests dos personatges també eren els que cap a les onze del matí traslladaven un bé de Déu de noies i nois a Vilassar de Mar per tal que prenguessin banys de mar i sol. Quina gatzara hi regnava entre aquell estol de joventut (les mares es quedaven a casa).

Quan el Casino llençava la casa

web: <http://go.fast.to/bacalla>
e-mail: blancacoll@yahoo.com

blancallà

- Bacallà
- Olives
- Embotits
- Formatges
- Conserves
- Llegums
- Fruits secs

Pça Vendre P-4 ARGENTONA Tel: 93 756 00 02
Mercat Cerdanyola P-27 MATARÓ Tel: 607 62 22 75
Part.: Sant Narcís, 10 ARGENTONA Tel: 93 797 11 30

**Perruqueria
"PERE MACO"**
C/ Dr. Ferrero, 2 - Tel. 756 08 60 - 08310 ARGENTONA

GIL PARÉS

CORREDOR D'ASSEGURANCES - IMMOBILIÀRIA

Carrer Gran, 52
Tel. 93 797 10 13
Fax 93 756 04 99
08310 Argentonà

Miquel Biada, 68
Tel. 93 757 46 22
Fax 93 757 46 30
08302 Mataró

FERRETERIA

El Primer Clau

Carrer Les Parres, 22
Tel./Fax 93 756 16 57
Argentonà

per la finestra, era quan celebrava la seva "festa". Se substituïa "Els Verds" per una orquestra de més entitat. Al redós de la pista hi havia unes taules on se servia un mengívol sopar. Les senyores lluien el millor del seu vestuari. Les mans servien d'aparador per lluir esplendents anells en què no hi sobrava ni faltava cap quirat. De les orelles penjaven arracades dissenyades pels orfèvres més inspirats de Barcelona. Els senyors anaven vestits com si haguessin d'anar a cal notari. Si sumessin els quirats que duïen les dames, donaria una xifra propera a les pedres que sortien de la pedrera que explotava el senyor Abril.

Aquelles constel·lacions tornaven a ventilar-se quan els de l'Hotel Solé també feien la seva gran festa. Com també la que organitzaven els de l'Hotel Colon.

Quan en Juanito Valls per circumstàncies de la vida deixà d'organitzar festes, el Casino, agraït per la seva entrega, va batejar un tros del jardí que circumdava l'edifici amb un rètol que deia plaça de Juanito.

Després de l'etapa d'en Juanito, Valls va prendre el relleu al Dr. Gispert, qui va muntar una sèrie d'espectacles en què com artistes hi figuraven les seves filles i les seves amigues. Per l'estret escenari de la sala, elles encarnaren a la Raquel Meller, la Pilar Alonso i la Goya. El fill del doctor parodiava Charlot i la filla del meu admirat Joan Torras tenia el do que si un del públic deia una frase, ella *ipso facto* la deia al revés.

Així com la conquesta de Constantinoble pels turcs va senyalar el pas de l'edat mitjana a l'edat moderna, l'arribada cap als anys cinquanta d'un contingent de nous socis que, amb iconoclasta, consideraren que el Casino era una anti-galla, iniciaren un procés de desqualificació, descobrint que era un niu de rates que el corc era l'amo i senyor de les bigues, que calia fer una piscina per tenir controlats els que anaven a banyar-se a Vilassar... Conseqüència: per donar un aire modern era necessari enderrocar l'edifici i fer-ne un de nou.

Quan enguany es va establir una

ruta recordant l'obra de Puig i Cadafalch, que a més d'arquitecte brillant va ser president de la Mancomunitat i molt arrelat a Argentona, les persones que encara estan en aquest món i que participaren en la destrucció del "denigrat" Casino, varen emmudir.

Del nou Casino poques vivències en tinc. Els fills van marxar. Han format una nova llar, per tant en Toni i en Caproni ja no els faria riure (potser estan morts). Els grans amics que tantes bones estones m'havien fet passar m'han deixat. Aquelles donzelles boniques com poms de flors, tenen uns nous amants: el senyor Parkinson i el senyor Alzheimer se les disputen. Actualment l'única constància que tinc de l'existència del Casino és que el dissabte a la nit, quan des de casa m'arriba el soroll esmorteït del que diuen música actual, si estic dormint, em remet als llunyans temps en què em bellugava entre els telers.

L'orquestra "Els Verds" cada

dissabte amenitzava la disbauxa

sota la mirada de les "mamas",

i se'ls posava pell de gallina

quan la banda del regiment

de Mataró tocava la marxa Real,

ara himne Nacional

de més i de menys

detalls i il·lusions

Carrer Gran, 20
08310 ARGENTONA

Tel.: 93 756 10 37

GA
gaap

Gabinet Arquitectura
Agustí Pageo

Agustí Pageo i Ballesta
arquitecte

Carrer Gran 52
08310 ARGENTONA, Barcelona
Tel.: 93 797 05 13 Fax: 93 797 05 13

COA

LENTS
DE
CONTACTE

CENTRE ÒPTIC
ARGENTONA

Carrer Gran, 108
Tel. 93 797 16 50
ARGENTONA

MARIA assessora tècnico-fiscal
assegurances - gestions

C/ Les Parres, 6-8 - Tel. i Fax 93 797 02 06
ARGENTONA